СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXX. — Число 214. — Джерзи Ситі, Н. Дж., пятниця, 15. вересня, 1922. — VOL. XXX. — No. 214. — Jersey City, N. J., Friday, September 15, 1922. — THREE CENTS

УПРАВА ЮНІЇ ШАПМЕНІВ ГОДИТЬСЯ НА ЗАКІНЧЕННЄ СТРАЙКУ НА ОСНОВІ ЗЛАДЖЕНОЇ НЕЮ УМОВИ

ЗАПОВІДАЮТЬ, ЩО ДОСІ 52 ЗЕЛІЗНИЧІ КОМПАНІЇ ПРИЙМЕ СЮ УМОВУ І НА ЇХ ЛІНІЯХ ШАПМЕНИ ВЕРНУТЬСЯ ДО ПРАЦІ.

ШИКАГО, Ілл., 14. вересня. — Нині пополудни оголосила загальна конференція комітету 90 зелізничих шапменів, яка радила від понеділка, що шапмени можуть вернутись до праці на поодиноких зелізницях, які приймуть умову, уложену комітетом.

Вони можуть зачати роботу на наказ федерації шапменів поодинокої зелізниці.

Страйк буде продовжатись на поодиноких зелізницях, які не підпишуть умови.

Комітет 90 сподівається, що 52 зелізничі компанії з усіх 202 підпише його умову.

Ся умова в виімках звучить:

1. — Зелізничі робітники (шапмени) і зелізничі компанії годяться спірні справи між собою, які повстали наслідком страйку, полагодити в мировий спосіб. Ся умова не дотикає страйків сперед 1. липня с. р.

2. Всі шапмени можуть вернутись до праці на становищах, які вони займали 30. червня, 1922, і в тихсамих місцях. Страйкарі мають дістати роботу не пізнійше як до 30 днів по підписанню сеї умови. Лише ті особи, котрі допустились яких надужить, можуть стратити роботу. Справу їх вини має розглянути комісія, яка буде пізнійше утворена.

3. — У справах якихнебудь спорів сторони мають звертатись до отсеї умови, а остаточно їх може вирішити більшостю голосів комісія, що буде пізнійше створена.

4. — Ся комісія має складатися з 6 представників, яких мають іменувати чоловні урядники юнії шапменів і зелізничих компаній, котрі згодяться на отсю умову. Ся комісія має бути створена до 15 днів по підписанню отсеї умови. Вона могти-ме вирішувати всі спірні справи, які можуть виринути до 31. мая, 1923.

5. — Ся умова не може служити за підставу при спорах за інші справи між обома сторонами.

6. — Обі сторони годяться, що не будуть переслідувати ані тих робітників, що прийшли до праці в часі страйку, ані тих, що вернулись до праці по скінченню страйку.

7. — Обі сторони годяться покинути правні доходження з приводу страйку.

ГОМПЕРС КАЖЕ, ЩО ПОБІДУ ОСЯГНУЛИ МАЙНЕРИ

АТЛЕНТИК СИТІ, Н. Дж., 13. вересня. — Голова Американської Федерації Праці, Самуїл Гомперс, заявив, що побіду в успішному покінченню углевого страйку осягнули майнери, котрі терпіли 5 місяців недостатки, а не лідери для політичного капіталу.

Гомперс заявив, що страйк викликали власники копалень, котрі хотіли передівсім випродати добуту надвишку угля, а також збогатитись через наживу на висших цінах угля.

Тепер вже працює в копальнях мягкого угля 450,000 майнерів, а в копальнях твердого угля 150,000 майнерів.

БАРУХ КАЖЕ, ЩО АЛІЯНТИ МОЖУТЬ СПЛАЧУВАТИ АМЕРИЦІ ДОВГИ

ВАШИНГТОН, Д. К., 13. вересня. — Сенатор Бора, з Айдаго, оголосив лист нюйорського фінансіста і бувшого економічного дорадника бувшого президента Вилсона, Бернарда М. Баруха, в якому він виступає проти пляну британського дипломата лорда Балфора, аби Америка відписала аліянтам їх довги.

Барух каже, що великі аліянтські держави можуть сплатити бодай часть довгу Америці, якщо їм дасться доволі часу на сплату, а Велика Британія навіть може сплатити весь довг.

КОНГРЕСМЕН КАЖЕ, ЩО НЮЙОРСЬКІ ПРОГІБІЦІЙНІ УРЯДНИКИ Є НЕСПРАВЕДЛИВІ І ДИКІ

ВАШИНГТОН, Д. К., 13. вересня. — Конгресмен Раєн з Ню Йорку, вніс сьогодня резолюцію в палаті послів Конгресу, в якій обжалове нюйорського прогібіційного комісіонера Гейнса, що його підчинені урядники у своїх нападах за горівкою поступають несправедливо і дико з публикою в Ню Йорку.

Конгресмен Раєн апелює в резолюції до президента Гардинга, щоби призвав Гейнса до порядку, і наказав йому або бути безсторонним або уступити.

Він докоряє, що на місто Ню Йорк, яке, як каже, є найбільше моральне у світі, напали всякі агенти зі сіл, які не мають поняття, як слід обходитися з людьми.

ЗДОРОВЛЄ ЖІНКИ ПРЕЗИДЕНТА

ВАШИНГТОН, Д. К., 13. вересня. — Лікарі, що були при хорій жінці президента Гардинга, заявляють, що вона вже перебула кризу і є на дорозі до виздоровлення, одначе мусіти-ме остати в постелі ще яких 2 місяці, поки цілком подужає.

ПРИЇХАЛА АПОЛЬОНІЯ ХАЛУПЕЦЬ

До Америки приїхала звісна в Европі акторка з образових театрів Поля Негрі, котра є родом з Варшави, і котрої дійсне імя є Апольонія Халупець.

Часописі подали, що вона є шляхотського роду, та що зветься графиня Апольонія Домбська, одначе в Европі ніхто не знають про се, коли вона стала графинкою.

НАРАДА В СПРАВІ ПОМОЧІ ГАЛИЧИНІ

Українці в Бейон, Н. Дж., скликали на понеділок, 17. с. м., вечір, місцеву нараду в справі помочі на чинну боротьбу Галицькій Україні против польського наїзду.

Нарада відбудеться в церковній галі при 25-ій улиці. На нараду запрошено голову Української Ліги Американських Горожан, д. Грицея з Филадельфії, Па.

СПОДІЮТЬСЯ ДОРУЧУВАТИ ПОЧТУ З ОДНОГО ПОБЕРЕЖА НА ДРУГЕ ЗА 28 ГОДИН.

Почтовий уряд має надію що вже в короткім часі потрафить завести поспішний воздушний почтовий рух межи побережем Атлянтійського Океану та Тихого Океану. Сю величезну віддаленість, котра виносить коло 3.000 миль, сподіються перебути протягом 28 годин.

СТРАЙК РОБІТНИКІВ ШКІРЯНИХ ФАБРИК

В вівторок почався в Ню Йорку страйк робітників, занятих по фабриках шкіряних виробів.

Перший день зазначився кількома бійками межи страйкарями та страйколомами. В одній такій бійці один форман дістав в коліно кулю, яка відай була призначена для робітничого юнійного організатора.

НОВИЙ ВЖИТОК ДЛЯ КІСТОК З БРОСКВИНЬ

Каліфорнійські садівники, що управляють бросквинові дерева, найшли новий вжиток для кісток з бросквинових овочів. Кажуть вони, що їх можна вживати яко опалу. На доказ сього задумують вони вживати їх самі сеї зими, коли вугля буде дуже мало наслідком довготревалого майнерського страйку. Вони ручать, що кістка бросквині наслідком великої скількости олію може дати тілько жару, що найкращий вугіль.

НІМЕЦЬКІ ГАЗЕТИ ПАДАЮТЬ.

Як потверджують вісти з Німеччини, там зайшла справдішна пошесть на газети. Не минає дня, щоби не впала хоч одна газета. Недавно впала в Гановері одна з найстарших німецьких часописий.

ЦІЛЕ ПОДРУЖЕ НА ЛАВІ ПРИСЯЖНИХ СУДДІВ

Судові власти повіту Берген в Ню Джерзі заприсягнули недавно до служби на лаві присяжних суддів Джана Г. Бредшо та його жену Лору.

Се відай перший случай в історії американського судівництва, що муж і жена мають служити суддями на тій самій лаві.

ДУМАЮТЬ БУДУВАТИ „ПОСТРАХ ВОЗДУХА"

Англійське воздушне міністерство замовило собі будову воздушного корабля, який має зробити повний переворот в боротьбі літаків против воєнних кораблів. Корабель має називатися „Кубару" і мають його вживати до оборони кораблів. Має він мати дуже сильні машини і здібність літати дуже далеко навіть на 1.000 миль. На літаку має бути три особи. Має він бути узброєний чотирома машиновими крісами або чотирома гарматками, підходячими до оборони побереж моря.

ПРИЙМАЄ НА СТАРІСТЬ ГОРОЖАНСТВО

В нюйорськім федеральнім дистриктовім суді надано горожанство д-рови Джеймсови Ровздейлови Вордови котрий каже, що має вже 96 літ життя. Коли суддя спитав його, що він думає про прогибіцію, він заявив, що він з переконання противник прогибіції та признав, що він затверділий курець: він викурює коло 60 папіросів на день.

КРАДІЖИ У ВАРШАВСЬКИХ БАНКАХ.

У Варшавському торговельному банку викрито кількасотміліонову крадіж, якої допустився начальник банку Піотр Рульскі, який реалізував фальшовані чеки, а гроші пропивав. В звязку з цею справою арештовано Рульского і його спільників.

ПОЖЕЖА В ГАЛИЧИНІ.

На днях вибухла пожежа в Ямниці, в домі Йосифа Петровського. Таке саме нещастя постигло кількох господарів в Гоголеві коло Рави Руської. В Солтисові коло Немирова згоріли будинки Федя Титли. Шкоди обчислено на десятки міліонів.

ОТВИРАЮТЬ „НАЦІОНАЛЬНИЙ ДІМ ДЛЯ ЖИДІВ".

ЄРУСАЛИМ, 12. вересня. — В радній сали намісниківської палати відбулося нині врочисте заприсяженнє Герберта Самуела на уряд комісіонера та головного команданта Палестини, головного урядника на основі законів та міжнародних умов про установу „національного дому для Жидів" в Палестині.

ПРОТИ ВИЛЮДНЕННЯ ФРАНЦІЇ

Щоби не допустити до вилюднення Франції, де, як відомо, число населення зменшується, французький уряд оголосив премію для родин, що мають більше дітей. За четверту дитину дістають родичі нагороду 50 франків на рік, за пяту дитину 70 франків а за шесту 100 фр.

ЗРІСТ НІМЕЦЬКОЇ САЛІТРЯНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Один учений виступав недавно перед Британським Товариством в Лондоні з відчитом про розвій німецького салітряного промислу.

Виходилоби з сього відчиту, що Німеччина веде тепер перед в продукції салітри, яка є одним з найбільше потрібних складників землі для розвою рільництва. Він виказував на основі урядових німецьких даних, що в 1913. році, себто повідшім році перед війною, Німеччина зуживала річно коло 200,000 тон салітри з чого коло 120,000 тон спроваджувано з Чіле (котре має природні поклади салітри). Послідного року знов Німеччина зужила 290,-000 тон, себто коло 45 процент більше, як перед війною.

— Факт, який тим більше гідний зазначення, що повоєнна Німеччина простором значно менша від передвоєнної. Далі замітний також факт, що величезна більшість сеї скількости були вироблена таки в Німеччині. На основі сих даних прелегент робив заключення, що Німеччина потрафить в короткім часі продукувати річно навіть до пів міліона тон салітри, так що вона буде вже під тим зглядом зовсім независима від заграниці, ба навіть потрафить засипати своїми виробами чужі ринки.

СИСТЕМА ПРОМИСЛОВОГО РАБСТВА.

Московська „Рабочая Газета" в замітці під наголовком: „Як общитують робочих на Дагестанських промислах" пише:

„Факт залишається фактом, сотні й тисячі робочих горців та инших туземців, завдяки своїй темноті, не знаючи де знати захист, нахабно експлоатуються.

Стара система промислового рабства ще не пережита".

ПОВСТАННЯ У ТУРКЕСТАНІ.

Московська „Рабочая Газета" повідомляє:

„В Москві отримано телеграму члена Революційної Військової Ради Туркестанського фронту товариша Баранова про те, що наші (большевицькі) частини з успіхом посуваються вперед, остаточно здавлюючи повстанчий рух у Бухарі".

КОНГРЕС ЕСПЕРАНТИСТІВ.

Конгрес есперантистів, який закінчився в Гельвінгфорсі, постановив скликати другий конгрес до Норинберги.

ДР. ОСИП НАЗАРУК В КАНАДІ

ВИННИПЕГ, Ман., Канада, 6. вересня. — Представник Галицького Українського Уряду, др. Осип Назарук приїхав сюди дня 2. с. м. вечером. Його привитала щиро виннипегська українська громада.

Тутешний тижневик „Український Голос" в нинішньому виданю так пише з приводу приїзду д-ра Назарука:

Дня 2. вересня с. р. вечером о 9.30 год. прибув з Европи до Винипегу др. Осип Назарук. На двірци привитали його: відпоручник Галицького Правительства, проф. Іван Боберський; представники українських організацій; о. П. Олексів, яко представник епископської канцелярії; п. Т. Д. Ферлей, яко голова Українського Центрального Комітету; п. М. Гаврилюк, яко голова Запомогового Братства св. о. Николая; редактори чотирох українських часописий, пп. З. Бичинський, О. Г. Гикавий, Ів. Рудакевич і Мир. Стечишин.

На двірци зібралось більше число визначних Українців. Привіти сказали пп. Боберський, Барилюк, Ферлей і Гаврилюк.

Др. О. Назарук побуде в Канаді якийсь час, щоби обзнакомити канадійських Українців з положенням в Рідному Краю.

Др. Назарук є одним з найвизначніших Українців, які тепер живуть. Хоч ще розмірно молодий чоловік (уродився 31. серпня, 1883), він визначився яко один з першорядних українських політиків і писменників. Коли творилась українська держава, він був на Великій Україні міністром преси у двох кабінетах (Чеховського і Остапенка). Тепер є одним з членів Галицького Уряду. Звісний є яко автор кількадесяти праць історичних і публіцистичних та повістий.

Др. Назарук є родом з Бучача. Там ходив до народньої школи і до низшої гімназії. Висшу гімназію скінчив у Львові, а університет у Відні, де здобув степень доктора права світського і церковного.

З початку світової війни австрійська влада арештувала його, за те, що сприяв аліянтським державам. Посаджено його в таборі інтернованих в Талергофі, де тяжко перемучився кілька місяців.

Канадійські Українці будуть мати нагоду довідатись від нього немало цікавого і поучаючого.

В імени канадійських Українців складаємо дорогому гостеви як найщирійший привіт.

Другі канадійські українські газети також щиро привитали д-ра Назарука.

КИПЛИНГ ВИПИРАЄТЬСЯ ЗНЕВАГИ АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

ЛОНДОН, 13. вересня. — Славний англійський писменник Радярд Киплинг, заявив, що він не говорив кореспонденції нюйорського дневника „Ворлд", Клер Шериден, того, що вона йому приписує.

Одначе він не перечить виразно, що не говорив того, що найболючійше вразило Американців, а саме, що американський нарід стратив душу ізза жадоби наживи у війні.

Клер Шериден є тепер в Букарешті, столиці Румунії, де її вже повідомлено про заяву Киплинга. Вона безперечно дасть йому відповідь на се.

ДЕ ВАЛЕРА ХОЧЕ ГОДИТИСЬ

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 13. вересня. — Тут розійшлись вістки, що Імон де Валера удався до ірляндського правительства з предложенням, що хоче на будуче з ним співділати.

АЛІЯНТИ ОСТЕРІГАЮТЬ ТУРКІВ ПЕРЕД ПОХОДОМ НА ЦАРГОРОД

ЦАРГОРОД (Константинополь), столиця Туреччини, 13. вересня. — Турецькі війська в Малій Азії зачали машерувати в напрямі до Дарданельського проливу. Одначе коли аліянти остерегли їх, щоб не ішли до области Ісмід і Дарданелів, які проголошено невтральними, Турки здержали свій дальший похід.

До Ісмід вихала нині шкадрона британських гузарів і компанія італійської піхоти.

Аліянти заявили урядови Мустафи Кемала паші в Ангорі, що вони вишлють свої війська проти турецьких, таксамо як вислали були проти грецьких, колиб вони пробували вибратись у похід на Царгород.

СПРАВА ДЕРЖАВНОСТИ І СУВЕРЕННОСТИ В ПАЛЕСТИНІ

ЄРУСАЛИМ, столиця Палестини, 13. вересня. — Британське правительство проголосило свій мандат над Палестиною.

Правити краєм в імени Великої Британії буде високий комісіонер разом з виконуючою радою.

Кромі того буде в Палестині законодатна рада, до якої буде входити і комісіонер. Ся рада буде складатись із 22 членів.

Вона буде регулювати іміграцію Жидів до Палестини.

В законодатній раді більшість мати-муть Араби, отже вони будуть рішати про наплив Жидів до Палестини, але вони вештаки невдоволені, що аліянти, а зокрема Велика Британія, проголошують Палестину „жидівською національною хатою", себто жидівською державою, хотяй там Араби є в значній більшости і по справедливости се повинна бути арабська держава. (В Палестині є 1 міліон Арабів, а понад 100,000 жидів).

КАЖУТЬ, ЩО НІМЦІ ЗАРОБИЛИ НА ВИМІНІ ГРОША 5 БІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ

НЮ ЙОРК, Н. Й., 13. вересня. — Нюйорські фінансисти признають, що стратили богато на німецьких марках, але не хочуть признати, що стратили 2 білони долярів, як се доносять вісти з Европи.

Вони накупили німецьких марок за великі суми в часі, як вони зачали спадати від 6 центів за одну марку в долину. Тепер, як звісно, більше як десять німецьких марок за 1 цента.

Таксамо потратили на німецьких марках Англійці, Французи і Еспанці. Загалом Німці мали заробити на вимінї 5 білионів долярів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign ond Jersey City Rates.		В Джерзи Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.7

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

„ЗАХОДНЄ КРЕСИ" СЛІДАМИ „СХОДНІХ".

Як показують вісти з Горішнього Шлеску, сей послідний набуток польської імперіялістичної політики не зазнав таких золотих часів, які занимаючи його обіцяли йому теперішні окупанти.

Увесь край має находитися в стані правдивої анархії. Міські робітники сього важного промислового та копалняного округа доведені до крайної очайдушности тяжкою промисловою крізою, що розсілася в усіх промислах. Фінансова кріза, яка зазначилася просто разячим упадком німецької марки (котра остає законню монетою навіть в занятій Польщею части Шлеску), далася в знаки й широким кругам робітничого населення. Дейшло до того, що навіть ті робітники, які мали роботу, не могли через брак готівки по фабриках дістати на час своеї зароблеңої заплати. Доведені до розпуки робітники стали легкою жертвою протисуспільних аґітацій. З одної сторони, большевики старалися використати розпучливе положенне робітників для викликання комуністичних заворушень. З другої сторони, польські проти-жидівські діячі кинулися межи голодних робітників з аґітацією проти Жидів, обжаловуючи жидівських склепарів яко головних виновників дорожнечі.

З обєднаної аґітації большевиків та антисемітів вийшли скандальні погроми проти жидівських крамниць зі средствами поживи. Катовиці перемінилися в справдішний табор антисисемітизму. В Бізмарк Гітте робітники напали на дім фабричного директора Каленборна, витягнули його з дому, поволікли на місто, де його тяжко збили. Міська поліція інтевенювала, але демонстранти її розбили. Надійшов відділ польської інфантерії, і сей почав стріляти до демонстрантів машиновими крісами; поки товпа розбіглася, на вулиці вже лежало десятьох вбитих та маса ранених. Про подібні демонстрації доносять мало не з кождого міста Горішнього Шлеску під Польщею.

Справа набирає межинародного значіння наслідком того, що володуючі та дорожнечі заворушення перекинулися з польської части Шлеску на німецьку частину, де вони вибухли з неменчою силою мимо сього, що німецький уряд не висилав проти демонстрантів машинових крісів, як се робив польський, але старався розумними законодатними та адміністраційними кроками запобігти дорожінню средств поживи. Як зогнилий труп заражує своїм їдом здорові орґанізми довкола, так Польща через свою божевільну імперіялістичну політику та карколомну екномічну господарку тягне в пропасть не лишень себе, але й своїх сусідів. Европа починає поволи добачувати смердячого трупа, а шлеські скандали лишень поможуть розкрити її очи на жерела анархії та безпорядку в середній Европі.

НОВИЙ ПРОБЛИСК ЗДОРОВОЇ ДУМКИ.

Від коли розбилася конференція в Ґенуї, а опісля конференція в Газі, всі сподівалися, що на сих спробах не скінчиться, але що по них наступлять другі спроби полагодження межидержавного розгардіяшу, в котрім Европа бовтається вже кілька літ.

Що не була се пуста надія, видно з недавних подій в Женеві. На відбуваючійся там нараді збору Ліґи Народів мало прийти сими днями до заключення угоди межи Анґлією та Францією в справі нових кроків до полагодження межинародних клопотів Европи. Надсподівано для богатьох Франція приняла пропозицію анґлійського делеґата лорда Роберта Сесила про „межинародне обезпеченне проти війни", як він самий з купецькою хитростю назвав свій плян. На основі сього пляну Анґлія, Франція та Італія малиби заключити зі собою умову про недопущенне до военних кроків, яку опісля малиби підписати теж другі держави, так що з часом угода малаби обняти всі держави Европи, ба навіть всі держави світа. Евентуально, колиб сього показалася потреба, малиби бути зроблені три умови, з котрих перша обнималаби справи Европи, друга справи Америки, а трета справи Азії. Держави малиби заручити собі навзаімно мир і зобовязатися виступити спільно проти кождої держави, що хотілаби сей мир нарушити.

Се все лишень проєкти. Яке буде остаточне рішенне великих держав про справ умира і як вони постановлять про се говорити, про се будучність рішить. Нині богато певного сказати не можна. Певним лишається хиба одно, а саме: чи скорше чи пізнійше до якоїсь згоди в справі замирення Европи прийде. Розібеться плян Сесила, то вирине другий. Не дійде він до ладу, то вирине ще один, і так далі, поки нарешті не побідить здоровий розум над божевіллем, лад над неладом, закон над беззаконнем.

Очивидно, що замиренне Европи неможливе без рішення цілого ряду територіяльних питань, себто питань про державну приналежність країв та народів. Межи ними не послідне місце займає справа України, а передусім справа Галичини. Вона буде мусіти бути порушувана та вирішувана на найблизчій конференції, яка буде мати на цїли заведенне постійного мира в Европі. Український народ мусить на се памятати, щоби велика хвиля не заскочила його неприготованим і справу непідготовленою. Нам треба далі чуйно стерегти біг межинародних подій та рівночасно підпомагати всякий рух та всяку акцію, що може нам помогти здобути свободу для нашого народа.

ЧИ РОЗПАД АНТАНТИ?

ПІСЛЯ ЛОНДОНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

(Від власного кореспондента).

Антантою (від французького слово „entente" — згода) називався перед світовою війною союз Франції, Росії й Анґлії, звернений на полі міжнародньої політики проти союза Німеччини, Австро-Угорщини й Італії.

Підчас світової війни число держав, які ставали по стороні антанти росло й росло. З великих держав приступили до антанти Італія, Злучені Держави Північної Америки й Японія, а відпала Росія.

Мирові договори, які закінчили світову війну, підписало зі сторони антанти 27 держав. Се число вказує, до яких розмірів зріс той союз держав, який звичайно називаємо антантою.

В мирових договорах та инших міжнародньо-правних актах всі держави антанти разом називаються: „les puissances alliees et associees" — „союзні і приняті до союза держави".

Між сими 27-и „союзними і принятими до союза державами" окрему ґрупу творять „les principales puissances alliees et associees" — головні союзні і приняті до союза держави, а саме: Злучені Держави Північної Америки, Анґлія, Франція, Італія й Японія.

Сих пять держав, яких коротко називають: головні держави антанти, займали на Мировій Конференції в Парижі провідне становище й були властивими творцями мирових договорів і всіх звязаних з ними актів міжнародньої політики.

Найвисшим орґаном Мирової Конференції була Найвисша Рада до якої належали: президент Злучених Держав Північної Америки Вилсон, президент міністрів Анґлії Лойд Джордж, президент міністрів Франції Клємансо і президент міністрів Італії Орляндо. Через те, що Найвисша Рада складалася з 4 людий (Японія не була в ній заступлена), називали її також Радою чотирох.

Другим з черги орґаном Мирової Конференції була Рада пятьох, зложена з міністрів закордонних справ Злуч. Держав Північної Америки, Анґлії, Франції, Італії й Японії.

Рада пятьох і Найвисша Рада були тими орґанами Мирової Конференції, від яких залежали всі найважнійші рішення.

Крім мирових договорів з побіженими державами: Німеччиною, Австрією, Угорщиною, Болгарією й Туреччиною, де одною стороною є всі держави антанти разом, а другою побіджена держава, маємо також договори, де одною стороною є головні держави антанти, а другою котрась з инших держав антанти (Чехо-Словаччина, Польща, Румунія і т. д.). Сі договори між головними державами антанти й одною з инших держав антанти мали за ціль забезпечити виконаннє волі головних держав антанти в инших державах антанти. Вони відносилися до охорони національних меньшостий і т. д. Прим. таким договором забезпечена автономія Закарпатської України в Чехо-Словаччині.

Супроти побіджених держав усі держави антанти виступали солідарно як одна цілість. Та заки осягнено сю солідарність, можна собі уявити, скільки треба було перемогти внутрішніх суперечностий між самими державами антанти, з яких кожда мала свої інтереси і старалася їх по змозі як найліпше забезпечити мировими договорами.

Найважнійшим з мирових договір був мировий договір держав антанти з Німеччиною, бо Німеччина одинока з побіджених держав оставала далі державою з великою територією, численним населеннєм, високою духовою і промисловою культурою.

При договорі з Німеччиною внутрішня боротьба між державами антанти була найбільша.

Загалом беручи, вислід сеї боротьби був такий:

На скільки ходило о заморські кольонії Німеччини та о німецьку военну й торговельну фльоту, побідив інтерес Анґлії.

За те в усіх инших справах побідив інтерес Франції, отже що-до границь Німеччини, заплати відшкодовання, розоруження і т. д.

* * *

Головною задачею політики антанти від часу заключення мирових договорів до нинішнього дня було забезпеченне виконання мирових договорів.

В тім часі внутрі антанти настали зміни, загострилися старі й висунулися нові суперечности.

Перше всего Злучені Держави Північної Америки не ратифікували Версайського договору, головно з тої причини, що не хотіли брати на себе зобовязань, які на них накладав статут Союза Націй.

Наслідком того вони усунулися з антанти, не належать до Союза Націй і займають супроти політики антанти,—на скільки ся політика не торкається безпосередно їх інтересів, — тільки обсерваційне становище.

З головних держав антанти остали ще тільки чотири: Анґлія, Франція, Італія і Японія.

Одначе Японія — на скільки політика антанти відноситься тільки до европейських справ і не торкається безпосередно японських інтересів — також займає більш обсерваційне становище.

За те побіч Анґлії, Франції й Італії в европейській політиці анатанти набрала значіння Бельґія, як держава, яка потерпіла від німецької окупації і є безпосередно заінтересована в виконанню Версайського договору.

Таким чином про европейську політику антанти рішають передовсім Анґлія, Франція, Італія й Бельґія.

Одначе в дійсности рішають тільки дві держави: Анґлія і Франція. Італія й Бельґія грають тільки таку ролю, що прилучаючися до думки Анґлії або Франції, скріпляють або ослабляють становище одної з них.

Відносини склалися так, що Італія держить звичайно з Анґлією, а Бельґія з Францією.

Таким чином повоєнна політика антанти в Европі — се політика Анґлії і Франції.

Противенство інтересів і наслідком сього відмінна політика що-до виконання мирових договорів спричиняють, що сю повоєнну політику антанти виповнює конфлікт між Анґлією і Францією, який що-раз більше загострюється.

Перед світовою війною Німеччина була не тільки найсильнійшою державою на европейськім континенті, — чим була небезпечна і для Франції і для Росії, — але ставала також що-раз поважнійшою суперницею Анґлії на морях, через свої змагання до розширювання своїх заморських кольоній, до здобування нових світових ринків для своєї торговлі, яку обслугувала що-раз ліпша торговельна фльота, через будову що-раз сильнійшої военної фльоти, яка могла колись стати поважною небезпекою для панування Анґлії на морях.

Світова війна усунула всі ті небезпеки, які Анґлія бачила для себе в Німеччині.

Позбавлена заморських кольоній і военної фльоти Німеччина нічим не грозить Анґлії в її світовій політиці. Позбавлена армії, значної части своєї державної території, ослаблена господарськими кайданами Версайського договору, Німеччина не може стати навіть такою континентальною силою, яка могла би бути страшна Анґлії.

За те страшить Анґлію Франція.

Франція є тепер найбільшою континентальною силою. Крім того зросли її заморські кольонії, скріпилось її становище на світовім торговельнім ринку, збільшилася її военна фльота.

Сим, очевидно, Франція не наситилася. Вона хоче зростати і зростати в силу. Чим коштом? Перше всего коштом Німеччини.

Довести Німеччину до повної господарської руїни, опанувати її промисл, розбити її державну єдність і не дати їй ніколи визволитися з рабства Франції, — ось ціль французької політики.

Знарядом до осягнення сеї цїли є Версайський договір. Сей договір не тільки відібрав Німеччині заморські кольонії, обтяв її державну територію, позбавив її всякої змоги оборони, забороняючи їй держати армію й военну фльоту і наложив на неї такі господарські і фінансові тягарі, яких не знає доси історія. Що більше! Він такий неясний і недокладний, дав таку свободу самовільному толкуванню, що при відповіднім толкуванню можна далі краяти німецьку державну територію, обтяжувати Німеччину новими тягарами, словом, держати її в вічнім рабстві.

Франція говорить: „Нехай Німеччина виконає зобовязання Версайського договору — і буде свобідна!"

Одначе Франція тільки тому так говорить, бо знає, що Німеччина не є всилі виконати тих зобовязань. Ті зобовязання власне такі установлено, щоб їх Німеччина не могла виконати і щоби Франція мала право за невиконаннє їх накладати на Німеччину нові тягарі аж до повного зруйнування й опанування Німеччини.

Коли-б сталося таке чудо, що Німеччина якимсь способом могла би сьогодня виконати всі зобовязання, наложені на неї Версайським договором, — Франція підняла би такий крик, якого ще світ не чув. Вона сказала би: „Коли Німеччина така сильна, що після чотиролітньої світової війни, внутрішнього перевороту і чотиролітнього повоєнного упадку може виконати всі зобовязання, — то вона за кілька років готова завоювати цілий світ. Версайський мир мав за ціль охоронити світ перед німецьким завоюваннєм. Показується, що він не осягнув своєї цїли. Треба наложити на Німеччину нові тягарі, коли не хочемо, щоб вона знов стала грізна цілому світови".

Словом, Франція не хоче, щоб Німеччина виконала свої зобовязання і знов піднеслася з теперішнього упадку. Франція хоче, щоб зобовязання Версайського договору доводили Німеччину до щораз більшого упадку, аж доки вона не розпадеться на ряд дрібних держав, над якими в дійсности буде панувати Франція.

Чи се можливо? Очевидно, що ні. Французи числять 40 міліонів і не виявляють тенденції зросту. Німці в самій Німеччині числять коло 70 міліонів і їх число сильно зростає. Культурно оба народи рівні, при чім Німці виявляють сильнійшу тенденцію розвитку.

Франція супроти Німеччини виглядає як дитина, якій хтось звязав дорослу людину, повалив на землю, держить і позволяє бити. Так ціла антанта повалила на землю і звязала Німеччину. Але Франція боїться, що антанта не все буде держати Німеччину звязану. То тоді буде?

Щоб те „тоді" не прийшло, щоб Німеччина ніколи не скинула кайдан, які наложила на неї побідна антанта, ніколи не піднялася з землі, — се має за ціль уся повоєнна політика Франції.

Франція хоче, щоби вся антанта, весь світ вів таку політику, яка потрібна Франції для держання Німеччини в січнім рабстві.

Сеї французької політики не хоче вести Анґлія. Чому? Бо Анґлії вона не на руку. Анґлія не має інтересу в повнім знищенню Німеччини, навпаки має інтерес в тім, щоб вона піднялася з упадку. Тепер, коли Німеччина не може стати суперницею Анґлії, вона, піднісшися з упадку, може добре служити світово-господарським інтересам Анґлії.

За те Анґлія має інтерес в тім, щоби Франція не осягнула своїх цілий що-до Німеччини, щоби не розрослася надмірно, не стала такою світовою силою, якої мусіла би Анґлія боятися.

Се спричиняє відмінність і противенство анґлійської і французької політики в відношенню до Німеччини і виконання Версайського договору.

Анґлія каже, що Німеччина виявила як найліпшу волю сповнити зобовязання Версайського мира, одначе показалося, що се їй не під силу, і тому треба їй ті тягарі облекшити.

Натомість Франція каже, що Німеччина дуже легко може сповнити зобовязання Версайського мира, одначе свідомо старається не сповнити їх і тому треба її до того примусити.

Се противенство між Анґлією і Францією зарисувалося не від нині. Та довший час обі сторони все знаходили якийсь шлях компромісу.

Та вже на конференції в Кан противенство було таке велике, що конференція розбилася.

Се противенство було також одною з причин невдачі конференції в Ґенуї.

В кінці прийшла конференція в Лондоні, яка виявила між Анґлією і Францією такі противенства, що компроміс показався неможливий.

* * *

Лондонська конференція, яка була в днях 7—14 серпня, мала за ціль розглянути просьбу Німеччини в справі полекші в плаченню відшкодовань, наложених на неї державами антанти.

До сеї просьби має Німеччина право навіть на основі мирового договору, який постановляє, що коли Німеччина не з своєї вини не може платити, може звернутися до держав антанти з просьбою о провіренне свого господарського положення і полекші в плаченню.

Розгляд такої просьби і рішенне належать до т. зв. репараційної комісії, установленої державами антанти. Та се тільки формальність, бо в репараційній комісії сидять представники правительств держав антанти, які рішають так, як їм вкажуть їх правительства.

Між правительствами Анґлії і Франції не було в сій справі однодумности. Тому скликано лондонську конференцію, на якій шефи обох правительств мали порозумітися. На конференцію запрошено також Італію й Бельґію, так, що були на ній чотири держави: Анґлія, Франція, Італія й Бельґія, які, як сказано висше, ведуть европейську політику антанти.

Я не буду переповідати подробиць лондонської конференції, які відомі з телеґрам, а зазначу тільки основні лінії.

Анґлія стояла на тім, що Німеччина дійсно не може платити та що їй треба признати довшу мораторію (відложенне плачення), бодай до 1924 р.

Франція була проти довшої мораторії, а при тім поставила справу так, що підставою мораторії мусять бути „продуктиввні застави", себто, що Німеччина мусить дати на час мораторії застави, які приносили би користь Франції.

Сі застави мали обнимати державні маєтки Німеччини на тій части німецької державної території, яка знаходиться під тимчасовою окупацією антанти, як ліси, копальні і т. п., далі цла, установлення злової лінії між Німеччиною й її обсадженою територією, участь у німецьких фабриках і т. п.

Що-до сих заставів ішли переговори між Лойдом Джорджом і Пуанкаре, але вони не довели до компромісу.

Конференція розбилася.

Що-ж далі буде?

Репараційна комісія має видати своє рішенне в справі мораторії, о яку просить Німеччина.

Власне тепер делеґати репараційної комісії перебувають в Берліні, щоби порозумітися з німецьким правительством, чи не моглоби воно дати таких заставів, на які згодилася би Франція.

Франція стоїть на тім, що коли-б репараційна комісія рішила дати Німеччині мораторію не на таких умовах, які ставить Франція, тоді Франція сього рішення не прийме і на свою руку старати-меться примусити німеччину до плачення.

Коли-ж репараційна комісія не признає Німеччині мораторії, тоді Німеччина або мусить платити або Франція постарається примусити її до того.

При тім Франція стоїть на тім, що вона має право вести акцію проти Німеччини самостійно, не оглядаючися на инші держави антанти.

Факт, що між Анґлією і Францією не могло прийти на лондонській конференції до згоди, свідчить, що розбіжність інтересів сих двох держав все зростає і зростає.

Найблизша будучність може вже показати, чи антанта не розпадеться.

Гайдельберґ, 21. серпня, 1922.

Др. Михайло Лозинський.

ПРОСЬБА ДО ОДНОСІЛЬЧАН ІЗ УШНІ, ПОВІТ ЗОЛОЧІВ.

Шановні Родимці! Ми одержали вже пару листів від комітету з села Ушні, котрий взиває нас о негайну поміч рідному селу. Як знаєте, що в нашім селі була читальня і велика бібліотека, так що люде вечерами і в неділю мали де зійтися та і не одного дечого навчитися. Все те зістало знищене війною. Лишилась тільки ще для наших людий одна церков. Але уявіть собі, як мусить бути сумно, коли в селі нема ні одного дзвона. І наші браття стараються назад то все відбудувати, але їм не гаразд тепер, бо знищені війною і ще тепер друть ляхи великі податки.

Длятого наші браття кличуть нас о поміч, а ми їх краяни в Америці, що не бачили тих мук і тої біди, яку вони переживали і переживають, повинніськмо поспішити їм з помочию і то негайно. Бо кождий з нас, що тут є в Америці, покинув якусь родину в рідному селі і сам в ньому родився, виріс, і до розуму дійшов, і можливо, що ще поверне назад і тоді віддячуться вам за ваші щирі жертви, котрі ви пішлете тепер з Америки.

Ми, односільчани зійшлися в неділю, дня 27. серпня до Ню Йорку на наради і вибрали комітет до збирання жертв на поміч рідному селу. До сего часу зложили: Володимир Сидорович, Лука Сидорович і Василь Кузьма по $5.00, а деклярували: Павло Граничка, Анна Ґолдевич і Василь Шеремета по $5.00. Просимо з других місцевостий присилати жертви до комітету на руки касієра: Luka Sydorowicz, 102 Pitt Street, New York, N. Y., котрі разом відошлемо.

ЗА КОМІТЕТ:

В. Сидорович, Л. Сидорович.
В. Кузьма П. Граничка

ПОДЯКИ.

Люта та неумолима смерть навістила дня 5. вересня б. р. мою рідню, загостила до моеї хати забираючи матір дітям, оставляючи чотирй сироти, як рівнож мені дорогу супругу Аґрипину, відтинаючи тим самим і мій вже і так підійшлий вік, оставляючи глибоку і пекучу рану у мойому серці, як мужа і батька рідні.

Тягаром сим і ударом смертельно тронутий почуваюся до невідкличного обовязку в імени моїм і оставших сиріт, зложити щиру і горячу подяку всім чесним і дорогим парохіянам, товаришкам з братства св. Анни, рідні, знакомим учасникам похорону, оо. Кузіву і Боярчукови і місцевому хорови „Бандурист" за віддане послідних прислуг і пращанне помершої.

Іван Янкович з дітьми.

Я, низше підписана складаю сердечну подяку У. Н. Союзови та Урядови У. Н. Союза за запомогу в сумі 1000 долярів по моїм небіщику мужу Теодорі Пелеховичу, котрий зістав забитий поїздом в тунели дня 5. серпня сього року. Я би радила кождому, котрий не стоїть в ніякій орґанізації, приступити до У. Н. Союза, котрий поспішає сейчас з допомогою своїм членам.—**Роза Пелехович**, Карнеґі, Па.

ЛАСТІВОЧКА.

(З матеріялів до читанок М. Матвійчука).

Лине ластівочка,
До свого гніздочка
Крізь далекий край,
Бо тутки родилась,
Літати училась,
Бо тут її рай!

А ти ластівочко
Перця у гніздочко
Стелиш діточкам,
Стели їм гарненько,
Ми діти чемненькі —
Не рушим їх вам.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

НА ПРИВІТ УКРАЇНСЬКОМУ ХОРОВИ.

Головний Комітет привитання Українського Хору після його приїзду до Америки ухвалив на своїм останнім засіданню дня 7. вересня слідуюче:

1. Щоби зазнайомитися з членами хору, буде устроєний для Хору бенкет в готелю Пенсильвенія в Ню Йорку ще перед першим прилюдним виступом, значить перед днем 5. жовтня. На бенкет можуть зголошуватися лише Українці й Українки до дня 30 вересня б. р., за надісланнєм коштів 5 долярів на адресу: **Mr. S. Yadlovsky, P. O. Box 53, Jersey City, N. J.** Стрій на бенькет для мущин не конче вечірний, але темної краски.

2. Сей бенкет має мати характер загальний, а не місцевий, нюйорський.

3. Українська громада Ню Йорку може привитати Хор на самім концерті, за попереднім порозумінням з імпрессаріом, п. М. Рабіновом. Тесаме відноситься і до инших українських кольоній в тих місцевостях, через які Хор буде переїздити.

4. Вказівки, як мають витати Хор поодинокі місцевости, будуть видруковані в своїм часі в українських ґазетах. Тимчасом громади нехай поорґанізують хвилеві комітети для привитання Хору.

5. Для помочи місцевим комітетам в інформованню місцевих американських ґазет про українську пісню та українських музиків буде незабаром видана маленька брошура в анґлійській мові. Замовлення на ню належить висилати до п. С. Ядловського.

Справлена програма поїздки на місяць жовтень с. р. слідуюча:

5. жовтня — **Ню Йорк, Карнеґі Гол.**
6. жовтня — **Филаделфія, Па., Акедемі оф Мюзик.**
8. жовтня — **Ню Бедфорд, Месс., Олімпія Тіетер (пополудні).**
9. жовтня — **Ню Гейвен, Конн., Вулсей Гол, Єйл.**
10. жовтня — **Спрингфилд, Месс., Мюнисипел Одиторіюм.**
11. жовтня — **Гартфорд, Конн.**
12. жовтня — **Вилиємставн, Месс., Вилиємс Каледж.**
13. жовтня — **Бостон, Месс., Сімфоні Гол.**
14. жовтня — **Правиденс, Р. Ай.**
15. жовтня — **Ню Йорк, Гипподром.**
16. жовтня — **Бруклин, Н. Й., Акедемі оф Мюзик.**
17. жовтня — **Вилмингтон, Дел.**
18. жовтня — **Болтимор, Мд., Лірік Тієтер.**
19. жовтня — **Линчбурґ, Верджінія.**
20. жовтня — **Ричмонд, Верджінія.**
21. жовтня — **Гемптон, Ва., Гемптон Інстітут Метіні (пополудні).**
21. жовтня — **Норфолк, Ва. (вечером).**
23. жовтня — **Вашингтон, Д. К.**
24. жовтня — **Питсбурґ, Па., Карнеґі Мюзик Гол.**
25. жовтня — **Янгставн, Огайо.**
26. жовтня — **Ейкрон, Огайо.**
27. жовтня — **Лайма, Огайо.**
28. жовтня — **Дітройт, Миш., Оркестра Гол.**
29. жовтня — **Клівленд, Огайо, Месоник Гол.**
30. жовтня — **Шикаґо, Ілл., Оркестра Гол.**
31. жовтня — **Ракфорд, Ілл., Тебалаг Темпел.**

Дальша **рута буде подана до публичного відома пізнійше.**

Проситься **українські громади, в яких відбудуться концерти протягом місяця жовтня, сейчас приступити до заложення у себе місцевих комітетів привитання У. Н. Хору і повідомити про вибір Головний Комітет Привитання на руки п. С. Ядловського.**

ЗА КОМІТЕТ ПРИВИТАННЯ У. Н. ХОРУ:

С. Ядловський, **В. Лотоцький, О. Ревюк, Е. Якубович, Д. Штогрин, А. Цурковський, Т. Грицей, о. Л. Сембратович, о. В. Лотович, о. Л. Левицький, Др. С. Гриневецький, В. Кузів, О. Стеткевич, Др. С. Демидчук.**

НЕ ЗАБУВАЙМО ЗА НАШУ АРМІЮ У ЧЕХІЇ!

(Поміщене тут письмо нашого козацтва говорить ясно).

Укр. Війск. Табор в Йозефові т-во „Самопоміч".

Славний Укр. Нар. Комітет в Норт Тонавана, Н. Й.

Лист Ваш з 8. липня 1922 ми одержали, та отсею дорогою складаємо Вам і на Ваші руки цілому славному Комітетови в Норт Тонаванді сердечну подяку за Ваше братерське опікуваннєся нашою цілою війсковою еміґрацією та труди, які около поправлення нашої одлі покладаєте.

Мило нам подати Вам деякі інформації в справах, про які Ви нас свого часу запитували. А іменно: На передодню тих важних подій, які може вже незабаром повинні наступити, тяготіння цілої війскової еміґрації, так в Чехії як і Румунії, звертаєся на наш табор. У нас є найвища команда війскова, а „Самопоміч" назначена командою і затверджена нашим урядом, стала централею для допомоги всім жовнірам укр. галицької армії на еміґрації. Команді нашій підлягають всі частини, розміщені по цілій майже Чехії в приблизнім числі 15.000 добірного, завзятого, національно свідомого і характерного жовніра. Послух примірний, дух дуже гарний, а співпраця між старшинами, підстаршинами і стрільцями опираєся більше на взаїмній любови і свідомости задачі, чим на примусі. Втрата дорогої нам Батьківщини сковує нас поволи і вчить нас того, чого дотепер не знали.

Доказом най буде случай з 22. липня 1922: Чеське міністерство видало зазив до еміґрації української, що Польща приймає всіх зі Східної Галичини і хто хоче, може вертати, дістане „пас" і всьо потрібне. Коли в нашім таборі чес. командант, полковник Залєский зібрав окремо старшин, а окремо стрілецтво і оголосив той зазив, так старшини як і стрілецтво відповіли на нього піснею „Не пора, Москалеви, Ляхови служить" і „Ми гайдамаки". Стрільці 4-ої сотні підняли ще синьо-жовтий прапор, а чеський полковник з подивом дивився на завзятість тих людий, що перебувши вже тільки нещасть, не кидають розпочатого діла а держаться до послідньої хвилі все разом, все дружно, все одною спільною ідеєю української державности споєні. Той день став для нас маніфестаційним днем в хосен нашої державности. Таке саме становище, як в таборі заняли і всі прочі наші війскові частини в Чехії. Клич „Добути, або головою наложити" пішов по цілім війску; ніхто не тратить віри у кращу будучність. **А віру ту піддержує в нас укр. еміґрація в Америці,** наші свідомі своєї задачі дорогі брати і сестри зза океану. Віру ту піддержують також і ті, що боролись колись в рядах укр. гал. армії а тепер судьбою кинені в ярмо ляцької неволі, ждуть на відповідну хвилю, коли на верхівях Чорногори замає наш національний прапор, коли наші гарні шибайголови покотяться, мов лявіна, на влодючі доли Данилового Королівства, коли стовп огненний, що вів Жидів до Канаану, **поведе і наших дорогих братів Січовиків і Соколів зза Океану нам на поміч, тоді і вони позакочують рукави, та хто чим буде міг, чи сокирою, чи вилами, чи косою, чи чересвом, поможуть нам вичистити той хабаз що наріс на нашій Батьківщині в виді ляцького наїзду —. діти і жінки з рогачами підуть в гайдамаки.** Ми хоч кордоном розлучені, та духом, стремліннем і роботою обєднані, ми йдемо вперто і непохитно до цілі і так довго будемо натискати і підкладати огонь під ляцького наїздника, аж він до тла щезне з найдальшого кутика української землі. **Ви Американці Січовики і Соколи, кадра для нас, для постійного війска нашого уряду і держави; не забувайте сего ані на хвилю і будьте приготовані, що „коли вдарять дзвони в велику годину", ми пішлемо Вам поклик ставати в ряди. Сподіємося і числимо на Вас, що стотисячна армія вкриє модерні парові чайки і поплине на сей бік і застромить на нашій окровавленій землици прапор волі і свободи,** котрого ніхто вже більше не важиться нарушувати. Ми віримо в це, а Ви нам поможете, бо Ви цвіт нашого народу, Ви той живчик, що під цю пору одинокі можете нас підперти, вляти в наше зболіле тіло життєву силу. Не забувайте на свою задачу — сповніть її як найкраще, а імена Ваші золотом будуть записані в нашій історії і будуть провідним взірцем національної солідарности для будучих наших поколінь.

Наш часопис „Скиталець" припоручили ми висилати в 10. примірниках, а видатки ми самі покриємо. Гроші з розпродажі просимо дочислити до збірок, які будете пересилати до нас, для нашого війска.

Більшу інформацію вкоротці вишлемо, а з неї побачите, що ґріш який ми від Вас дістаємо не йде на горівку, а противно, на школи, театр, спів, музику, варстати, книжки, часописи і всьо проче, чого культурний нарід потребує, або потребувати може. Переконаєтеся, що ціла галицька армія стоїть твердо і непохитно при постановах Національної Ради і теперішнього Уряду, що слухає і підчиняєся всім приказам його і що війско опрокидує наклепи ворожих нам одиниць чи ґруп, звернені проти нашого уряду вибраного цілим народом Галичини.

Ми війско, не знаємо політики, ми орудіє нашого народу і будемо виконувати все це, що нам наш нарід устами вибраного ним Уряду прикаже.

Пізнайте нас, поможіть нам і ходіть з нами.

Пересилаючи сердечну подяку за заінтересованнєся нами, шлемо всім Соколам, Січовикам і прочим славним орґанізаціям щирий привіт від війска і пишемось з поважаннєм

ЗА УПРАВУ:

Кор. Крушельницький, голова,
Іван Байлерт, скарбник,
Михайло Груба, писар.

Йозефів, 3. серпня, 1922.

ДОПИСІ

АЛЕНТАВН, ПА.

Хвальна Редакція „Свободи"!

Засилаю Вам пару слів до поміщення в вашім часописи „Свободі". Відомо всьому українському народови в цілій Америці, що дня 27 мая 1922 року відбувся у нас маніфестаційний похід і протестаційне віче. В короткий час після того якась злобна ляцька рука написала в місцевій американськійській ґазеті „Алентавн Рекорд" розмаїті брехні. Почав прозивати нас, алентавнських Українців як лише єму вподобалося. На щастє прибув до Алентавн в той самий час Українець, студент університету д. Д. Т. Лазар, котрому ся ґазета попала в руки. Прочитавши єї він відповів в тім самій ґазеті пояснюючи вміло ляцькі брехні. Честь за це п. Лазареви, що так розумно і сьміло став в обороні свого рідного українського народу. Від тоді почалась суперечка між Поляком і п. Лазарем. Майже в кождім числі згаданої ґазети ця суперечка тягнулась щось через пару місяців. Остро і завзято боронив українську справу п. Лазар, і в тій боротьбі вийшов побідником. Справедливість української справи стала кождому ясною. Споминаю я се в „Свободі" задля того, що наші Українці в Алентавн нечитають чужих ґазет і цего незнають, що студент п. Д. Т. Лазар заслугує собі від нас алентавнських Українців на сердечну подяку.

І. Р.

КОГУС, Н. Й.

До моїх краянів дрогобицького повіту!

В Дрогобичи істнує істнує Українське Педаґоґічне Товариство, знане між народом під назвою „Рідна Школа". Се товариство удержує в місті 2 народні школи і 1 ґімназію коштом вісімсот тисяч марок п. місячно. Крім сего удержує школа по селах в повіті (Підбуж, Мединичі і ин.) Кінці дуже тяжко звести до купи, латаєся довгами, які доходять вже до суми шістьсот тисяч мп.

До вас еміґранти з дрогобицького повіту звертаю ся з покликом до жертв на дрогобицьку Рідну Школу. Де є вас більше в одній місцевости, виберіть комітет до збираня жертв; єсли вас стати на се наложіть на себе місячний податок. Там де живете розкинені одинцем, нехай кождий висилає від себе.

Жертви можете посилати або впрост на руки касієра Рідної Школи: Др. Володимир Чапельський, Дрогобич; або на мою адресу: 198 Ontario St. Cohoes, N. Y.

о. Лев Чапельський

родом з Трускавця дрогобицького повіту.

ВПИС ДІТИЙ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ В ДЖЕРЗИ СИТІ (ГОРА МІСТА).

Повідомляється весь український загал в Джерзи Сіти, що впис дітий до української школи відбудеться 13. і 14. вересня б. р., т. є. середа і четвер в Українськім Народнім Домі, 367 St. Pauls Ave., від години 5. до 7. вечером. Школу розпічнеться 15. вересня.

Відомо, що будучність української іміґрації лежить в вихованню молодежи в українськім дусі. А в інтересі родичів лежить, єсли хочуть мати потіху зі своїх дітий, аби всі без вимки і без вимівки вписали в означені дни свої діти до висше згаданої школи.

13-14 **Заряд Шкільний.**

ПРОСИТЬ О ПОМІЧ.

Українець-інвалід просить о поміч для себе і для своїх пятеро дітий. Його адреса: **Michael Zukiwskyj, Fischstrasse No. 21, Delmenhorst bei Bremen, Germany.** 14-15

Микола Боґун.

З МИНУЛОГО ТА СУЧАСНОГО

Начерк споминів

УКРАЇНСЬКОГО КОНТРРЕВОЛЮЦІОНЕРА.

Присвячую моїм донькам Марусі та Наталці.

(Продовження).

(10)

...З перших днів революції зявилось було бажання їхати в Петроград або принаймні в Київ. Попередні широкі звязки в революційних колах давали можливість в перспективі також здійснення інтеліґентських особистих еґоїстичних стремлінь та бажань.

Але практика вже одних повітових на Полтавщині „Общественних Комітетів" та ґуберніяльного „Общественного Комітета"*) — говорила, що навіть сим інституціям, які повстали замісць старих Земств, менше всього ходило про зменшення господарчої розрухи в державі, а більше про поглиблення й поширення революції.

На ділі й сі комітети являлися скорше кублами громадського непокою та неладу, як адміністраційно - господарчими орґанами повіту чи-то ґубернії.

Що місяця, та ні! — що тижня — число членів сих комітетів**) збагачувалось ораторами-представниками ріжних орґанізацій аж до товариства „охорони звірів" або „народньої тверезости" включно.

А слідом за сим збільшувалась сила „добових", „проїздних" та число вотумів-асиґновок на ріжні політичні цілі з давно вже порожньої каси, що почала жити виключно з інтензивности державного станку паперових грошей.

Більш як двадцять років тому німецький ревізіоніст Едуард Бернштайн, полемізуючи з ортодоксальними марксістами Німеччини, так сказав про диктатуру пролетаріяту, тої зверхньої політичної форми влади, яка — по думці макрсистів — встановить новий лад на землі:

„При сучасному стані інтелектуального духового розвитку та моральної незалежности робітничої кляси, диктатура пролетаріяту не може бути нічим иншим, як диктатурою **промовців** (ораторів) з політичних клюбів та літераторів".

Чи за сих революційних часів **диктатура** „революційного народу" по всіх усюдах од Владивостока до лінії фронту не була диктатурою „ораторів" (так народ назвав промовців) в перемішку з відпадками суспільности, які тероризували глибоко демократичні та разом консервативні державно-творчі елементи націй Росії?

Чи навіть в Українській Центральній Раді, сьому українському політичному центрі, який за „свій" визнають навіть найзакоренілі українські буржуї, — рядом із „ґенералами" старого та новозпеченого (ук. с.-р.) соціялізму і просто фендиками соціялістичними „а ля моде" не могли засідать елементи, яким в нормальні часи були-б усі дороги туди заказано?*)

Серед розюдженої демаґоґічної атмосфери тільки той виграє, хто рабськи слідує за юрбою, хто потакає її хвилевим настроям та поза ними й своїми власними інтересами нічого бачити не хоче...

...І я ввесь віддався орґанізації державної монополії в шкіряній промисловости на Україні (як член Шкіряної Управи Ґубернії), практичним досвідом тут переконавшись, що без держави, **реальних** прояв її у всіх галузях народнього життя, без правного ладу й порядку, сама ідея державних монополій є річ шкідлива й руйнуюча, виключаючи з сього, може, лиш благоденствіє цілої армії паразитних при монополях урядовців, урядовців в часах революції.

А прояви національної господарки в монополізованих галузях також дуже вороже зустрічав центр — Москва, яка домагалася, щоб її накази виконувано пунктуально.

Бо Росія в цілому, її великоруська культура, виросла, за кошти народів, упокорених націй, — а тому „Нова Росія" чи хоче, чи не хоче сього, а є безпосередній нащадок старого імперіялізму. Инакше не може й бути!

Тому боротьба з Українцями є теж „твореніє общаго рускаго дѣла", в чому сходяться найлівійші Лєнін і Троцький зо старими найправіщими реакціонерами.

І ось, упоравшись дома, в Москві було поставлено на черґу збройний напад та окупацію України. В рядах червоних була чисельна сила й „малоросіян". За командуючого большевицької армії призначили — і як се характеризує і „Нову Росію"! — бувшого, по політичним справам, жандарма Муравьова...

Як Ґуберніяльний гласний, член Ґуберніяльної Управи Земства, обраного по найдемократичному виборчому законові, — я мусів утікати від тих, з якими колись сидів по тюрмах, жив на еміґрації!

Факти моїх тяжких злочинів?

Українець і не большевик!

Бо в дійсности активної політичної участи в революції я не брав, на мітинґах та на зборах не виступав. Навіть в земські та державні фахові інституції проходив і вибірали мене не по спискам політичних партій.

Праця-ж по орґанізації шкірового діла, збору сировини, видачі й прийому зґарбарень, орґанізація майстерень, що обіймали район ґуберні і т. д., мало давали часу навіть на прочитання часописів.

Але хтось таки цікавився мною не по заслугам, коли знайдену мою фотоґрафію в Жандармському Управлінню було розіслано по ґубернії... Vae Victis!

* * *

...Німецькі війська на Вкраїні. Гетьманат...

По королівстві Галицько-Київському Короля Данила, по Гетьманстві Богдана Великого, збірача України, — історична хвиля винесла на верх життя, в родину Европейських народів і державу... Українську!

Історичний політичний курьоз, фатальна невивідна пляма сорому для Української Нації!

Рідну їй, її історичну форму державности, винесли **зверхньо** наверх при допомозі німецькій ті, хто протягом 250 років зуміли придусити національні інстинкти, національне самопізнання Українського Народу, придусити так, що вже безпечно в столиці України — Київі — можна було поставити памятник борцеві за волю України — Хмельницькому з написом **„Благородная Россія" на** науку поколінням!

Винесли тому, що Москалі добре памятають свою історію. Вони знають, що Україна завжди для них була **заслоном** від нападу татар та инших мандрівних орд, що вона найбільш активно допомагала зібрану Русь перебудовувати в велику Імперію Російську. І ось тепер, коли ся будова завалилась, вони сподівались, що Україна буде для них державним заслоном перед сучасними „Татарами" і виступить в ролі загально-російського будівничого ініціятивно-активно.

Чи, може, зденаціоналізована „аристократія" українська— українська, вже по призвищам — за-для оборони своїх „родовитих" прав і привилеїв, споминала також, що стара форма української державности не раз ставала на своїй території в оборону власности своїх підданців та захотіла тимчасово використати її?

І те, і друге.

(Дальше буде).

*) Обовязки тов. голови Лохв. Обществ. Ком. давали можливість бувати на нарадах Губ. О. К. та спостерігати, що робилося в ґубернії.

**) Один Пирятинський Общест. Ком. мав 700 членів!

*) Гласні Лохвицького обновленого Земства (одиноким на всю Росію повіт, де не було Общ. Ком., а Земські Зібрання з 25 гласних старих (дореволюційних) та 37 нових, хоч для „форми" сі зібрання й називались комітетом) з Мекієвської волости говорили мені, що на 1-му Київському Селянському Зїзді до Центральної Ради було обране „уголовного" з їхнього села, який був недавно повернув з каторги. Прізвища не памятаю, але я знайшов його с списках Ради та переказав такий його „революційний стаж" його колезі по партії (У. с.-р.) на тому самому зїзді обраному в члени Ради вчителеві в повіті Я. Гармашу. Дальшої історії не знаю.

BAYONNE, N. J.

В понеділок, дня 18. вересня б. р. відбудуться **ЗБОРИ** в гали церковній на 25-ій улиці в справі негайної допомоги рідному краєви, вибір комітету для привитання Укр. Нац. Хору і справа голосовання в теперішних виборах. На збори прибуде гість з Філядельфії. Кождий член Ліґи і кождий Українець та Українка повинні явитися на сих зборах, бо справи дуже важні. Початок зборів точно о год. 7. вечером.

14-16 **Комітет Ліґи Горожан.**

ЯК СТАТИ ГОРОЖАНИНОМ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

(Продовженнє).

Форма правління Злучених Держав — Демократична Република.

1. Питанне: Яку форму правління мають Злучені Держави?

Відповідь: Републиканську форму правління.

2. Питанне: Що значить републиканська форма правління?

Відповідь: Значить, що голову правительства вибирають.

3. Питанне: Яка ріжниця поміж републикою і монархією?

Відповідь: Републикою є держава, в котрій голову правительства вибирають; такого вибраного начальника держави називають звичайно президентом. Монархією є держава, в котрій голова правительства дістає свій уряд в спадщині; звичайно називають його королем, царем або цісарем.

4. Питанне: Хто має в Злучених Державах найвищу власть і повагу?

Відповідь: Народ; все горожанство Злучених Держав.

5. Питанне: Яким способом народ править державою?

Відповідь: Через своїх вибраних представників; всі урядовці є або вибрані народом або назначені тими, кого народ вибрав.

6. Питанне: Як називають таке правительство вибране народом?

Відповідь: Демократичним.

Конституція — Основний закон.

7. Питанне: Яким основним законом є вирішена форма правління Злучених Держав?

Відповідь: Конституцією Злучених Держав.

8. Питанне: Звідки взялася Конституція?

Відповідь: Ухвалили її представники тринайцяти первісних стейтів.

9. Питанне: Коли прийнято Конституцію?

Відповідь: Конституцію приняла конвенція представників тринайцяти перших стейтів 17. 1787 року, а обовязувати вона стала в 1789 році.

10. Питанне: Що таке Конституція?

Відповідь: Се найвищий закон, по якому правиться держава; ним вирішено, як правительство та його окремі галузи повинні бути зорганізовані і яка їх власть; він признає кождому горожанинови деякі основні і недоторкальні права; і він розмежовує відносини поміж федеральними і стейтовими правительствами.

Держава і Стейт — Федеральне і Стейтові правительства.

11. Питанне: Що ми називаємо Національним Правительством?

Відповідь: Спільне правительство цілої країни, цілих Злучених Держав, установлене Конституцією.

12. Питанне: На які головні частини поділена ціла країна?

Відповідь: Вона поділена на стейти, напримір.. стейт Ню Йорк, стейт Пенсилвенія, стейт Илинойс, і так далі.

13. Питанне: Що ми називаємо стейтовим правительством?

Відповідь: Окреме правительство кождого стейту.

14. Питанне: Чи поміж національним і стейтовим правительством не буває суперечок?

Відповідь: Ні, так як Конституція дає окремі права національному правительству, а окремі стейтовим. Деякі справи може найкраще полагодити кождий стейт для себе; тому їх віддано до вирішення стейтам. Инші справи доторкають цілої держави; тому нагляд над ним має національне правительство. Конституцією розмежовано, яку власть має національне правительство і яку стейтові.

15. Питанне: Яку власть має національне правительство?

Відповідь: Забезпечити оборону держави, заключати договори й удержувати зносини з другими державами, реґулювати торговлю, бити гроші, закладати почтові уряди і так далі.

16. Питанне: Яку власть мають стейтові правительства?

Відповідь: Засновувати школи і дбати про освіту населення, схороняти життє і власність горожан, реґулювати промисловість і умови праці і таке инше.

17. Питанне: Чи національне правительство називають ще як инакше?

Відповідь: Так, називають його Федеральним Правительством.

18. Питанне: Чому називають його федеральним правительством?

Відповідь: Тому, що Злучені Держави є союзом або федерацією стейтів.

19. Питанне: Скільки стейтів є в Злучених Державах?

Відповідь: Сорок-вісім.

20. Питанне: Чи Злучені Державп все складалися з сорок-восьми стейтів?

Відповідь: Ні. З початку було лише тринайцять стейтів: Ню Йорк, Пенсилвенія, Масачусетс, Ню Гемпшайр, Род Айленд, Конектікет, Ню Джерзи, Делевер, Меріленд, Вирджінія, Норт Каролайна Савт Каролайна і Джорджія.

21. Питанне: Яким-же способом з тих тринайцять стейтів стали Злучені Держави і яким способом їх число виросло до сорок-восьми?

Відповідь: Перед американською революцією в другій половині вісімнайцятого століття мерика ще не була заселена так як тепер. Білі колоністи жили лиш в тій частині, що понад Атлянтийським Океаном, і та частина складалася з тринайцяти колоній, які належали до Англії. В 1776-ім році ті колонії обявили свою независимість від Англії і після війни яка тривала мало не вісім літ, здобули собі самостійність. Аби спільно вирішити, яке має бути на будуче правліннє в Америці, горожане тих тринайцяти самостійних держав вибрали свої представників на конвенцію, яка зібралася в 1787 році в місті Філаделфії і ухвалила спільну Конституцію. На основі тої Конституції зорганізовано в 1789 році правительство Злучених Держав. З того часу Злучені Держави здобули нові землі аж до Тихого Океану і нові землі поділено на нові стейти. В той час, коли ухвалено Конституцію, було лише тринайцять стейтів з 4.000.000 населення. Тепер є сорок-вісім стейтів і поверх 105.000.000 населення в Злучених Державах.

Федеральне правительство — три галузи.

22. Питанне: На скільки частей ділиться правительство Злучених Держав?

Відповідь: Федеральне правительство поділене Конституцією на три части або галузи: 1. Конґрес — законодатна галузь — творить закони; 2. Президент — виконуюча або екзекутивна галузь — виконує закон; і 3. Найвищий Суд — судова галузь — толкує закони.

Федеральне правительство — Законодатна галузь.

23. Питанне: З яких частин складається Конґрес, законодатна галузь федерального правительства?

Відповідь: Конґрес складається з Сенату і з Зібрання Представників.

24. Питанне: Скільки сенаторів вибирають з кождого стейту?

Відповідь: двох.

25. Питанне: Скільки є всіх сенаторів?

Відповідь Девятьдесять-шість; значить, по двох з кождого з сорок-восьми стейтів.

26. Питанне: Як вибирають сенаторів?

Відповідь: Прямим голосованнєм горожан кождого стейту.

27. Питанне: На який час вибирають сенатора?

Відповідь: На шість літ.

28. Питанне: Хто є предсідателем в Сенаті?

Відповідь: Віце-президент Злучених Держав.

29. Питанне: Скільки членів (послів) є в Зібранню Представників?

Відповідь: Тепер є 435.

30. Питанне: Скільки Представників (послів) є з кождого стейту?

Відповідь: То залежить від населення. Коли який стейт має вдвоє стільки населення, що другий, то й має два рази стільки Представників. Кождий стейт є поділений на конґресові дистрикти з приблизно одпаковим числом населення і з кождого дистрикту вибирають одного члена (посла) до Зібрання Представників.

31. Питанне: Як вибирають членів Зібрання Представників?

Відповідь: Прямим голосованнєм мешканців кождого дистрикту.

32. Питанне: На як довго їх вибирають?

Відповідь: На два роки.

33. Питанне: Хто проводить в Зібраню Представників?

Відповідь: Предсідатель, котрого члени зібрання вибирають з поміж себе.

34. Питанне: Які обовязки має Конґрес?

Відповідь: Творити всі державні (федеральні) закони.

35. Питанне: Яким способом Конґрес установляє закони?

Відповідь: Кождий законопроєкт мусить бути ухвалений більшостию голосів в Сенаті і в Зібранню Представників і потім мусить бути підписаний Президентом. Щойно тоді законопроєкт стає законом. Коли Президент не погоджується з законопроєктом, то може його не підписати і тоді законопроєкт не має законної сили, хоч в Конґресі його ухвалили. Але тоді Конґрес має право ще раз взяти його під свою нараду і коли Сенат і Зібраннє Представників ухвалять його ще раз більшостю двох третих голосів то законопроєкт стає законом навіть без згоди Президента.

36. Питанне: Де збирається Конґрес?

Відповідь: В місті Вашинґтоні.

37. Питанне: Коли збирається Конґрес?

Відповідь: Конґрес збирається на нараду правильно раз на рік, першого понеділка в місяци грудни, і радить доти, доки не вирішить усіх справ, які вимагають його уваги і рішення; така сесія Конґресу триває нераз скільки місяців.

38. Питанне: Чи Конґрес може зійтися в инший час?

Відповідь: Так, Президент може кождого часу скликати Конґресс на спеціяльне засіданнє.

(Дальше буде).

ЯКУ ВДАЧУ ДЕРЕВО МАЄ ТА ЯК ВОНО ЛЮДЕЙ ЛЯКАЄ?

Богато є всячини, котра дуже вбирає в себе вохкість, от наприклад — сіль: в вохкому місці вона часом так мокріє, що зовсім розпускається: так саме й дерево: воно теж дуже вбирає в себе вохкість і з того у мокру годину здорово бубнявіє та розпірається а в суху стискується.

Тим-то у мокру годину щілини між дошками помосту, або чого иншого, меншають, віконці та двері важче одчиняються, а кватирки важче одсуваються; у сухуж годину — навпаки: щілини між дошками більшають, одчиняється та одсовується все лехше. Тим-то добрий майстер ніколи не зробить дверей або вікониць з однієї дошки, бо знаючи те, що вона потім у мокру годину буде дуже розпіратись, а в суху дуже стискатись та корчитись, він робить їх звичайно із кілько невеличких дошок та ще й зоставляє між ними маленькі щілинки, щоб їм було куди розпіратись, — от, такі двері або віконниці й будуть завжди щільненько зачинятись; або теж; щоб стіл не корчився, висихаючи, під ним звичайно вправляють добрі перекладини, котрі й не дають йому корчитись.

Але цим корчінням дерево часом і здорово лякає людей: розпіраючись та стискуючись не скрізь однаково, воно, иноді з того тріскається та й лущить, і тоді здається, що наче-то щось дзеленькає або шкрябає, то ніби застугонить, то немов з пистоля бахне, — от поночі полохливі та темні люди й жахаються того, не знаючи з чого воно, та покладаючи, що то може домовик по хаті нишпорить, або щось инше таке непевне товчеться. Цур йому з таким страшним, що люди сам собі на лихо вигадують!

BRIDGEPORT, CONN.

Парохіяни Української гр.-кат. Церкви Покр. Преч. Діви Марії в Бріджпорт, Конн. — устроюють —

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК НА ДЕНЬ 17-го ВЕРЕСНЯ 1922

від години 1. попол. до 9. вечер.

Проситься всі хУкраїнців з Бріджпорт і околиці, без ріжниці переконань релігійних, як також всіх щирих і нам прихильних людей з братних народів як: словенських і русских, щоби були ласкаві взяти участь в тім пікніку і разом з нами забавитися, бо можливо що зміна пори року не позволить нам більше сего літа забавитися на свіжім воздусі, пізнійші забави будемо змушені робити в замкненім будинку. За добру забаву, музику, добрі і смачні перекуски ручить 14-15 КОМІТЕТ.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ЛАНКЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Василия, Вел., від. 87 У. Н. Союза повідомляє, що триквартальний мітинґ відбудеться о 2. годині пополудни в неділю в Кушінґс гали під ч. 24 Сентрал Евеню. На порядку нарад справозданне уряду і другі дуже важні справи. Неявившийся член заплатить кару 50 цит., а урядник 1 дол. — Н. Трояновський, предс.; В. Максимик, секр.

ВИЛКСБЕРИ, ПА. Бр. св. о. Николая, від. 99 У. Н. Союза повідомляє, що триквартальний мітинґ відбудеться о 3. годині пополудни в неділю, 17. вересня 1922 в церковній гали під ч. 635 Н. Рівер ул. На порядку нарад недокінчені справи і богато нових справ до полагодження. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Я. Ількiв, предс.; П. Лавний, секр.

ІСТОН, ПА. Тов. Богдана Хмельницького, від. 137 У. Н. Союза подає до відома своїм членам, що квартальний мітинґ відбудеться 17. вересня як звичайно. Кождий член мусить явитися на тім мітинґу, щоби полагодити старі справи і виплатити свої залеглости. Неявившийся член заплатить кару після ухвали. — Д. Іськів, секр.